

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

B mentetlen levelek nem fo-
gadhatnak el.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 ft
Fél évre 2 ft
Negyedévre 1 ft
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35.,
illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide
intezendők a kiadóhivatalt illető
előfizetési pénz-, hirdetmény-,
nyilttér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasabos pettisor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal.
Az előfizetési pénzek legezelszerűbben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Községeink háztartása

Még nem oly régen volt, midőn hallottuk a megyei közgyűlésen s olvashattuk e lapok hasábjain, hogy X. község képviselő-testülete vett és eldött birtokot a nélkül, hogy csak szükségesnek is tartotta volna azt a megyei közgyűlésnek, mint illetékes hatóságnak, éveken keresztül bejelenteni.

Egy másik nagyközségről tudjuk, hogy földesuri birtokot vett, lakosai annak árát háromszorosan fizették meg s mind ennek daczára most is tartozik a vételár összegének nagyobb részével.

Megint más községben hosszú éveken át folytatott tárgyalások után is nehéz volt megállapítani, hogy egy ily, a fentebbihez hasonló vétel községi vagy egyesek birtoka-e? Eredetileg egyesek vették. Mikor azonban látták, hogy erejüknél többre vállalkoztak, községeink nyilvánították. Akkor kérték a vármegye, segítségét, mikor már teljesen belemásztak a hínárba. Rendkívüli erély és tapintat kellett hozzá, hogy egyrészt a szerzett birtokot megtarthassák, másrészt hogy se az egyesek, sem a község, mint testület, az elvállalt s kamatokkal csak fokozott teher alatt áldozatul ne essék.

Magyei közgyűléseink a nem rég mult időben több ily esetet hoztak napfényre, s azoknak látogatói tanuskodhatnak a mellett, hogy az említett, s általunk meg is nevezhető esetek nem egyedül állottak.

Ily viszonyok mellett mi sem természetesebb, mint hogy községeinkben a községi pótlékok aránytalanul felszaporodtak és a lakosokat szerfelett terhelik. Vagyoni helyzetük a nélkül, hogy közgazdasági vagy kulturális emelésükre valamely lényeges és nagyobb mérvű áldozatot hoztak volna, mindinkább súlyosabbá vált. A rendes közigazgatási költségek felemésztették minden jövedelmüket.

A kik községeink belügyeibe egy kissé mélyebben tekinthettek be, nem ok nélkül állították, hogy

közigazgatásunk lehet jó felfelé, de igen sok a kívánni való lefelé.

Pedig a mint a rendezett vagyoni állapot képezi a család alapját, úgy az ország is csak akkor lehet erős, ha egyes községeink háztartása is rendezett.

Ezen elvet vallják megyei közigazgatásunk élén álló férfaink is, kik a községek háztartására kiváló gondot fordítanak, s úgy a számadásokat, mint a költségvetéseket kellő időben bekövetelik s megfelelő szigorral és alaposággal megvizsgálják.

Ezen szigor elől, midőn tőle több évi számadás követeltetett, keresett egy községi bíró a halálban menekülést, s ezen szigorok esett áldozatul több községi előjáró, kik a közvagyont szabályellenesen kezelték.

Megelégedéssel hallottuk azért a legközelebb tartott megyei közgyűlésen, hogy nemesak az 1887. évi valamennyi, hanem az 1888-ik évi számadások nagyobb része is már elintéztetett, s hogy e tekintetben már csak kivételesen fordulnak elő mulasztások. Sőt a folyó évi költségvetések nagyobb része is már elintéztetett.

Látva és hallva ezeket, eszünkbe jutott azon alig két éve a megyei közgyűlésen előfordult eset, midőn egy főszolgabíró azon tájékozatlanságát hangoztatta, hogy ő neki nincs joga a községek belügyeibe befolyani s a közgyűlésen kellett ráolvasni a törvényt, mely azt világosan rendeli.

A községek vagyona közvagyon. Jól esik azért tudnunk, hogy ez most már szigorú ellenőrzés alatt áll, hogy annak minden garasáról kellő időben számolni kell.

Elismeréssel adózunk azért megyei közigazgatásunk vezérferfiainak, kik nem riadva meg a sisiphusi munkától, nem az alantasabb tisztviselők előitélete és balvéleményétől, ezen ügyeket halmozott, napról napra fokozódó s erejüket meghaladó teendők mellett is, rendes menetbe terelni képesek voltak.

De a mily készséggel s hazafias őszinte örömmel ismerjük el megyei főtisztviselőinknek abbéli tagadhatatlan érdemeiket, őszintén nyilvánítjuk azon meggyőződésünket, hogy itt még nem állhatunk meg, községeink háztartása eddig majdnem kizárólag csak a megélhetés legszükségesebb feltételeire szorítkozik. A bíró, jegyző, a sorozás és szegényalap gyarapítására fordított költségeken kívül itt-ott találni még bikatartás s kivételesen kisedővodai fedezetet.

Annál ritkábban fordul elő azonban közművelődési s egyéb közgazdasági humanisztikus befektetés a költségvetésekben.

Autonom községi rendszerünk mellett pedig ezen ügyek megfelelő felkarolása és megoldása községeink eminens feladatát képezi. Ezekben látjuk fejlődésük s haladásuknak fokmérőjét. Ha ez magasabbra nem emelkedett, annak okát nem törvényhatósági tisztviselőinkben, nem magában a törvényhatóságban, hanem egyedül azon körülményben keressük, hogy községi életünkben nem vesz részt azon tényező, mely arra élenkitőleg, éltetőleg, irányadólag hathatna, s melynek visszavonulását törvényhatóságunk első tisztviselője is ismételve sajnálattal jelezte s közreműködésre felhívta, t. i. a földbirtokos osztály.

Mi óhajtjuk, hogy minden községnek legyen a már megalkotott szegényalap mellett népkönyvtára, kórháza, olvasó- és gazda-köre, fűskolája és gazdasági kis kísérő helye, s a helybeli iskola fejlesztésére, legyen az községi vagy felekezeti, a költségvetésben nagyobb tételek vettessenek fel.

S ha, a mire bizton számíthatni, a felfogások és ezen ügyek vezetése úgy haladnak, mint a legközelebbi három év alatt, ha intelligens és birtokos osztályunk az eddiginél nagyobb érdeklődést tanúsít a községi ügyek s főként a községek háztartása iránt, bizton előre látni, hogy községeink nemesak a közigazgatási költséget lesznek képesek fedezni, hanem esekély megerősítéssel alapokat képeznek közgazdasági és kulturális felvirágoztatásukra.

TÁRCSA.

A z é l e t.

Kizöldült az erdő, az ágon
Új, meg új rügy fakadt,
Virág virult, kék nefelejts, a
Zöldellő lomb alatt —
Madár dalolt, madár dalától
Zendült a völgy, halom.
Vadrózsa nyílt a pusztá bérezen,
A szirtes oldalon.

Völgyön, halmon fény, illat áradt,
A dús tenyészetben,
Vadrózsa szirma égi fénybe,
Harmatba' fürde fenn —
Harmatba', mit szárnyán a hajnal,
Piros hajnal hozott.
Kedvesének a eszeska szellő
Szerelmet suttogott.

Jött a tavasz; jött: s elvirula,
Virult tavasz fölött,
Új színt eserélt a föld határa,
Új mezbe öltözött. —
Melegebb lett, izzóbb az a fény,
Tikkadva míg elült
Dalos madár, a rónaságra
Arany kalász terült.

Virága volt a kikeletnek,
Csapongó lány szele.
Lány szellőtől ingatva, ringott
A fa zöld levele.
Paesirta száll fenn a magasba,
Paesirta énekel. —
Rózsás tavaszt, arany kalászos
Meleg nyár váltta fel. —

Életre kelt a holt fényér is
Tavasz fuvalmiban:
Alkot, teremt a nyár hevével,
Villáma, fénye van —

Még ott kihajt, hímcs, virágos
A pázsitos mező.
Edes baj a természet arezán; . . .
Itt fenség, itt erő. —

Letűnt az is, virág madárdal,
Kalászos rónaság.
Borongó ősz váltta fel a nyárt.
Harasztot szórt az ág. —
Haraszt között bús őszi szellő
Zokogva, sirva sirt,
Hervadt lombból a haldoklónak
Zokogva ása sirt.

Lőn a halom, völgy -- letarolva —
Kietlen, szomorú. —
Fent és alant, bérezen, lapályon,
Enyészet, gyász, boru. —
Bús szenvedőn várt elmúlásra
Kórágán a beteg. —
Sirját, hogy hópiha befedje,
Beszórja fergeteg.

* * *
Regét mondtam; ime bevégzém
A dalt, az éneket. —
Regét mondtam, képekbe szöve
Festém az életet. —
Rózsás tavasz az ifjuság,
Virágos szerelem. —
A férfikor izzó nyarával:
Egy életküdelem. —

Harasztos ősz, az ősz öreg kor,
Egy éltet élve le. —
Csak multja van, csak multja, hulló
Harasztja, levele. —
A tűz, mely hevite, kiégett,
A nap nyugvóra szállt.
Csak hunyó, halvány fénye vet még
Egy egy bucsú sugárt. —

Borsody Béla.

Egy jó katonáról.

Most, mikor a félvilágot betölti egy szerenés kalandor felfújt hírneve, s a világvárosok távirad-huzaljai ugyszólván alig huzatnak villamos rezgésbe a „brave générale” viselt dolgai nélkül, ebbe a mi jó kis esutorás fészünkbe is egy kellemes újság érkezett a napokban, mely bár nem a „brave générale”-ról hangzik, de egy jó katonáról, a ki a mi vérünkben való vér, s a mint kis városunknak diesősége, úgy előmenetelén szivünkben bizonyára őszinte öröm fakad.

Alezredes! Szépen hangzik ez nekünk is nagyon! És ugy-e, még szébben hangzik Önnek alezredes ur, mikor visszaemlékezik a pajkos gyermekkor boldog éveire, melyek futása közben az ön daliás alakja felnevelkedett?

Kálmán Frigyes magyar honvédluszáar alezredes Rimaszombatban született, s a ma is tisztos helybeli Kálmán családnak egyik kitünő sarjadéka. Bölesőjét nem ragyogta körül főuri korona fénye, s pályáján haladását nem segítették elő magasrangú pártfogók, így annál nagyobb érdeme, hogy saját erejéből ily magas állásra küzdte fel magát.

Gyors előmenetelét (alig 45 éves, s e héten lett őrnagyból alezredessé előléptetve) fényes katonai tehetségeinek köszönheti. Fialabb korában több hadgyakorlat alkalmával ő Felsege előtt is feltűnt daliás szép alakja s vakmerő lovas bravourjai által.

Ezekre alkalomadtán még nemsokára visszatérünk, most még azt akarom megemlíteni, hogy e napokban — mikor kinevezését a hivatalos lap meghozta — találkoztam épen apjával s gratuláltam neki.

„No Frigyes bácsi (az öreg is Frigyes) csak büszke lehet a fiára, hogy olyan nagy urrá lett.”

„Szerenésjének örvendek — felelé az öreg — de büszke ő rá csak az lehet, kinek előmenetelét köszönheti, ez pedig ő saját maga.”

Ennél nagyobb dieséretet apa nem mondhat gyermekére, azért irtam ide.

Egyébiránt: nyiregyházi térparancsnok alezredes ur, jelentem aláson, őszintén kívánjuk, hogy örömlünkre sokáig éljen, de azért ne tessék elfelejkezni a jó Batyiakról sem!

S z o m b a t i.

A eselédügyről.

Nem mulik el hét, nem mulik el nap, hogy eselédügyünk mai siralmas állapotáról panaszt re hallanánk egyesek részéről, panaszt, mely keserű a kifakadásig. Mindenki érzi ez ominózus állapot tarthatlanságát; érzi, hogy annak előbb-utóbb meg kell változnia, ha csak a házi békét nem akarjuk prédául dobni annak vétkes ép-ségben hagyásaért.

Hová tűnt a régi jó idő, midőn a eseléd hű öre volt gazdája vagyonának? Midőn a család benső tagjaül tekintette magát s borongott, ha kenyéradóit szomor-kodni látta, s örült, ha azok egéről elvonult a vihar. Hová tűnt a szép idő, midőn a eseléd mindenben alkal-mazkodott a házi szokásokhoz, midőn zsinórmértékül vette a háziak példányszerű erkölcsösségét s megbocsát-hatlan bűnnek tartotta volna a tisztesség elleni vétséget? Hová tűnt a szép idő?... A semmisségbe... Elnyelte a modern szokások mértékelen gyomra! — Hűség, szelidség, jámborság, erkölcsösség és munkásság ismer-tetlen fogalmak a mai kor eselédjei előtt, — nem is esoda, hiszen az erkölcsi élet súlyosodásának legszembe-szökőbb jelei nálunk mutatkoznak leguagyobb mértékben.

Alig van közöttük egy-kettő, aki érdemessé igye-keznék magát tenni a család bizalmára, szeretetere, ellenben ha azt akarnók konstatálni, mily nagy azok száma, kik hűtlenségükkel, pontatlanságukkal és botrán-koztató magaviseletükkel lerontják a magok és gazdáik közötti békés viszonyt: bizonyval vehető az egész — „frekvenciát.”

Pedig a mostani eselédviszonyok sokkal kedvező-bek rájuk nézve a régieknél, kedvezőbbek már anyagi oldaluknál fogva is. Évtizedek előtt a eseléd majdnem fe-lényi bérért állott szolgálatba, és eszébe sem jutott hónap-számra fizettetni munkásságát. Ma már a havi szegődség a főzél s ha akadnak is némelyek, kik még nem ismer-ősek a modern kor e vívmányával s jóhiszeműleg leköt-tik magokat új évtől — új évig: pár havi szolgálat után, midőn már a szükséges „prakszist” megszereztek a gy-a-korlatabbaktól, azok is megújítják helyzetüket s igyeke-znek a köteleket bármilyen áron is szétépíteni, csak hogy a „korral haladó társnőiktől” el ne maradjanak.

Hát hiszen még az annyira káros havi szegődség ellen sem volna kifogásunk, csak legalább megbecsülnék az illetők magokat — no, meg a gazdáikat is! Hanem éppen ebben rejlik a baj valódi oka.

Ma napság már figyelmeztetni sem lehet a hónap-számra beállt „eseléd urnókat” elkövetett hibájokért, mert tüstént felmondással fenyegetőznek, s ha ebbeli nyilatko-zatukat nem vagyunk hajlandók tudomásul venni, addig török a borsot az orruk alá, hogy magunk leszünk kénytelenek tudni rajtuk. Hát még ha valaki azt akarná megtil-tani nekik, hogy „ismerőseiket” ne fogadják el a kony-hahelyiségben ne traktálják az asztalunkról elesent „étel-maradék”-kal!... De már akkor folyton eselédzükkében kellene szenvednünk.

Az utóbbi időben a gazdasági egyletek a eseléd-jutalmazást tüstént ki ezélt, hogy az elmérgesedett ba-jokat gyökeresen orvosolják.

Hát hiszen elég humanus intézkedés ez, főképp ha a „jutalmat” vesszük tekintetbe, de félünk, hogy ez az atyáskodó gondoskodás többet árt, mint használ, mert a mostani türehtlen állapotok fő okát éppen abban találhat-

juk, hogy a eselédék kivétel nélkül tulkövetelők! Ha még hozzá legyezgetjük is e gyengéjüket a jutalmak osztogatásával, akkor meg épenséggel magunk alatt vág-juk el a fát.

Nem lenne-e jobb, célhoz vezetőbb, ha e helyett teljesen és kizárólagosan a hatóság venné kezébe a eselédügyet s felállítaná a eselédbejelentési hivatalt, mely szigoruan kötelességévé tenné a szolgálatba lépőnek a gazdája iránti tiszteletet, erkölcsös magaviseletet, hűséget és a mi fő: az éves szolgálatot, s ha a eseléd — elfogadható okok nélkül — ennek dacára is ott hagyná helyét, nem a pusztá hazakisértéssel, hanem a törvény teljes szigorával büntetnének.

Az ilyféle intézkedés jobban segítene a bajon, miuha a gazdasági egyletek aranyérmeket, diszokleveleket osz-togatnának ki a „havi díjban részesülő eseléd urnók” között.

Ragadja meg hatóságunk a kezdeményezést s tegye meg az első lépést, mely azt hisszük, áldást hozna a manapság már nagyon is miserábilis állapotban levő eselédügyünkre. P. Gy.

A losonezi hadkiegészítő parancsnokság-

nak az 1889. évi fősorozás tervezetere vonatkozólag a sorozó bizottság polgári osztálya részére következő szer-vezeti, utasítási és eljárási rendszabály állapotattal meg:

Kezdetét veszi a sorozás Dobsinán május 11-én, — következőleg: utazik a bizottság május 10-én Dobsinára, — polgári elnök az alispán, polgári tagok Sárkány Miksa, Szontagh Boldizsár m. biz. tagok, polgári orvos Dr. Maurer Arthur járási és t. b. főorvos.

Május 12-én utazik a sorozó bizottság Rozsnyóra. Május 13-án sorozás a városi járás területéről: pol-gári elnök az alispán, bizottsági tagok Nehrer Mátyás és Markó J. Imre, polg. orvos Dr. Maurer Arthur járási és t. b. főorvos.

Május 14. 15. 16-án soroz a rozsnyói főszolgabi-rói sorozó járás. Polgári elnök az alispán, a bizottság polgári tagjai Szontagh József és Máriaassy Barna m. biz. tagok, polgári orvos Dr. Maurer Arthur járási és t. b. főorvos.

Május 17-én utazik a bizottság Jolsvára. Május 18-án soroz a jolsvai városi sorozó járás, polgári elnök az alispán, polgári tagok Bazilidesz Gusztáv és Madarasz József, polg. orvos Dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Május 19. 20. 21. 22. napjain soroz a nagy-rőzei főszolgabirói sorozó járás. Polgári elnök az alis-pán, bizottsági tagok Henczelman Alfréd és Podhraczký Endre m. biz. tagok, polgári orvos Dr. Szabó Samu m. főorvos.

Május 23-án utazás Nagy-Rőzére. Május 24-én sorozás a nagy-rőzei városi sorozó járás részéről. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Mihálik Dezső, Birdossy Pál m. biz. tagok, polgári or-vos Dr. Szabó Samu m. főorvos.

Május 25-étől Junius hó 1-ig az ujonezozás a vár-megye területén szünetel. Junius hó 1-én érkeznek a sorozó bizottság kato-nai tagjai Rimaszombatba.

Junius hó 2. 3. 4. és 5. napjain állít a rimaszécsi sorozó járás. Polgári elnök az Alispán, bizottsági tagok Madarassy Gyula és Fáy Viktor, polg. orvos Dr. Szabó Samu m. főorvos.

Junius hó 6. 7. 8. 9. napjain állít a rimaszombati főszolgabirói sorozó járás. Polgári elnök az alispán, bi-zottsági tagok Okolicsányi Gaspár és Samarjay János, polg. orvos Dr. Szabó Samu m. főorvos.

E helyütt utasítatik rimaszombati járásbeli főszo-lgabiró, hogy tekintettel arra, miként junius hó 9-én Pünkösöd első napjának ünnepe leend, a megvizsgálandó

egyénnek, habár a XIV. században (B. .) egy János mester nevű alispánt is emleget a történelem, s kinek az apját hasonlóképpen Péternek hívták; bár nem egészen bizonyos: vajjon a Tornallyai vagy az Ivánfalvi család tart-e hozzá jogot?

Pesty Frigyes 1426-ból Szentersébeti Imrét nevezi meg az országos levéltár itt említett katalógusa szerint, ez a név hat évre rá megint előkerül. 1468-ból Perbesházi György alispánon kívül hasonló állás-ban Barócz Gergelyt ismerjük, a kit Pesty Mele-they Barcznak mond. 1469-ben ismét egy Dere-nesényi Imre a vice-ispán, talán unokája vagy dédunokája annak, a kiről 1393-ban is van szó: 1477-ben megint Szárosi Tamás szintén egyik ivadéka lehetett annak az István mesternek, a ki 1381-ben fordul elő s a kinek megint az apja volt Miklós (de Száros?)

Runyai Söldös Vincze, mint alispán 1475-ben és 1477-ben fordul elő; amaz évből Derenesényi Imre volt alispán-társa neki, emebben Szárosi Tamás. Az 1492-ik évből Káinai Pált mutatja be dr. Csányi, a kit Pesty annak idején a megelőző esztendőről nevezett meg és pedig Bellényi László társaságában, míg Csányi őt az 1493-ik esztendőről Felhalvi László alispánnal hozta kapcsolatba.

1498-ra vonatkozólag az országos levéltár Pilinyi Lászlót említi fel, a kiről Pesty még semmit sem tudott, ellenben Tornallyai Jánost nemesak 1503-ban hanem 1498-ban is szerepelteti, a ki 1520-ig még hat ízben előkerül, szintén így Söldös Lázár is, aki 1403-tól kezdve 1412-ig említve van bétszer-nyelészor.

A mohácsi vérszt megelőző időszakról Derenesé-nyi Péter az utolsó előtti, a kinek pecsétjét 1518-ról ismeri az országos levéltár; s Tornallyai János a legutolsó a kinek pecsétjét 1520-ból említi Csányi.

Most tehát már a Bartholomaeusz, Nagy Iván, Pesty Frigyes, Csányi Dezső és Ebeczky Emil nyomán — mint mondánk — körülbelül 60-70 régi gömörme-gyei alispán nevézt ismerjük, a kinek nevégyezékét, de talán rövid életrajzi adatait is alkalmilag be fogjuk mu-tatni a „Gömör-Kishont” t. olvasó közönségének.

Jó volna azonban, ha olykor történeti feljegyzéseim-hez mások is hozzá szólnának s én hálás köszönettel fogadok minden, hírlapilag vagy magánúton velem köz-lendő helyreigazítást. F. Indura Imre.

hadkötelesek berendezését akként eszközölje, hogy azok már junius 6. 7. és 8-án mindannyian megvizsgáltathas-sanak, — s így 9-én a bizottság már csak zárulását legyen hivatva magtartani.

Junius hó 10-ik napján állít a rimaszombati városi sorozójáras. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Instítórisz Endre és Nagy Ferencz, polgári orvos Dr. Szabó Samu m. főorvos.

Junius 11-én utazás Tornallyára. Junius 12. 13. 14. 15. napjain állít a tornallyai sorozó járas. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Szentmiklóssy István és Moész Miksa, polgári orvos Dr. Szabó Samu.

A sorozás mindenütt az ujonezozási előmunkálatok tüzetes megvizsgálásával veendő kezdetét, az után elinté-ztetnek az igény jogosultsága tekintetében a felszólamlá-sok. Ezek után következik az állítás a lajstrom könyv sorszáma szerint, megvizsgáltatnak a póttartalék és hon-vednyilvántartásból czimvesztés folytán állítottatni rendes hadkötelesek vagy ezeknek megvizsgálandó hozzátartoz-óik, és mindezek után lezáratik a sorozó eljárás és el-készítettetik az állítás eredményéről szóló kimutatás.

Az alispánnak történhető akadályoztatása esetére helyettes elnökül Dobsinára, Rozsnyóra és Rimaszombatba Lukács Géza m. I-ső aljegyző, — Jolsván és Nagy-Rő-zezére Mihálik Dezső, — és Tornallyára, Tornallyai Zoltán m. biz. tagok küldetnek ki.

Járasbeli főszoigabirák és városi polgármesterek felhivatnak, tegyék meg az intézkedést annak idejében, hogy a felhívott korosztálybeli hadkötelesek teljes szám-ban, józan fővel és lehető tisztára kimosakodva és öltözve jelenjenek meg a sorozó bizottság előtt.

Rimaszombatban, 1889. aprilis hó 26-án.

Alispán helyett: Ujházy, főjegyző.

Válasz

Bernáth Gyula népbanki igazgató urnak.

Azon községi hitelszövetkezeteket, melyek felállítására kezdeményező lépések tétettek, nem képzelhetem magamnak másképen, mint hogy a földmiveléssel par excellence foglalkozó megye-beli lakosság községek szerint társul a végből, hogy az egymásért egyetemleges jótállás útján a most szokásos kamatlábaknál kisebb kamat mellett kölcsönhöz juthasson.

Minthogy pedig az én személyes tapasztala-tom az, hogy a földbirtok már most is annyira meg van terhelve kölcsönökkel, hogy a tiszta földbirtok máholnap a ritkaságok közé fog tar-tozni, s a földművelés, mint élet- és keresetmód, nehezebbítését a hitelüzlet feladatának nem tarthatom, véleményem az, hogy a községi — job-ban mondva falusi — hitelszövetkezetek felállítása a mezőgazdaság fejlesztésére üdvös hatással nem lesz.

„Kereskedelem és ipar” kifejezéseim alatt nem érthetem, nem is értettem a nagy — gyári — ipart és kereskedelmet, mert ilyen megyénk-ben nincs is, hanem igen is értettem kis ipa-runkat, mely régi viszonyainkhoz képest is csak stagnál most, s melynek fejlődésére, consolidálá-sára — ha ez előtt ötven évvel hitelszövetkezetek alakulnak — véleményem szerint csakugyan hasz-nos lett volna. S megengedem, hogy az ipar-hitelszövetkezetek most is sok feladatot oldhatná-nak meg, mert azon téren nagyobb mérvű a radikális haladás, melylyel lépést kell tartaniok, de a mezőgazdasági életre, — mely az ujjaszű-letés terheit kiheverni még jóformán meg sem kezdte, — csak azért, hogy a pénzüintézetek előtt új működési tér nyílják meg — ezélszerűnek nem tartom.

De egyttal nem is vonom kétségbe az ellen-velemény jogosultságát, s ha a kérdéshez hozzá-szóltottam, ezt csak azon reményben tettem, hogy e lapok szerkesztőjének az ez ügyben megjelent első cikke mellett kifejezett észrevétele szerint is az elvi discussió az ügynek esakis javára szolgálhat.

A hitelszövetkezetek kérdése oly óriási théma, melynek csak vázlatos kifejtése is igénybe venne egy jókora kötetet, s mely e lapok szűk terét tapintatosan el nem özönlíheti, ezért nem boesát-koztam annak részletes tárgyalásába, és azért, mert nem gondoltam, hogy — talán kevesebb tehetséggel, — de semmi esetre sem oly értel-metlenséggel irtam meg cikkemet, hogy annak alapján valaki azon meggyőződésre juthasson, hogy „lényegileg a dolgot nem ismerem.”

Lőrinczy György.

Varosi ügyek.

Rimaszombat város képviselő-testülete mult hó 25-én képviselő testületi közgyűlést tartott. — melyen a lapunk mult számában közölt tárgyak kerültek szőnyegre. Az italmérés áll. megváltása folytán kérelmezendő kár-talanítási összeg alapjául Rimaszombat és Szabadka pusztára nézve a bérösszeg, a melynek főösszege 137.415 ft 19 krt. annak 1/5 része 27.483 ft 03 és 1/2 krt. tessen — határozottatott alapul vétetni. A tamásfali italméresi jog után 1882-től 1886-ig év végeig élvezett jövedelem 1/5 rész átlagban 1608 forint, a kis-gömöri italméresi jog után 1/5 rész átlagban 50 forint, a kurinez pusztai italméresi jog után a bakti pusztához arányitva az 1882—86-ik évből élvezett jövedelem 834 ft 80 kr., 1/5 része 166 ft 96 kr., melyből 10% levoava a felma-radt 150 ft 20 kr., huszszoros összege 3005 ft 20 kr., kérérik a kártalanítás alapjául megállapíttatni.

A jánosi utczának járdával való ellátása iránt készített terv a munkálat végrehajtásának alapjául elfogadtattott. 15 napi közszemlére való kitétele után annak végrehajtásával a tanács bízott meg.

A esendőrségi laktanyára vonatkozólag az a határozat hozott, hogy a törvényszék és Stolez József háza közti belsőséget építési tervül az esetben hajlandó a város kijelölni, ha előzetesen biztosítást nyer az iránt, hogy a szárnyparanesnokság is ide helyeztetik át.

A főtér ismét átalakulást nyer, amennyiben Ethey Frigyes mostani kis háza helyén díszes emeletes épület fog emelni, melyre az építési engedély elnyerése czéljából a terv a hatósághoz már be is adatott.

A múlt évi városi zárszámadások megvizsgálására választott bizottság megbízatásában, eljárva a számadásokat jóváhagyólag záradékolta, melyek május 1-től számított 15 napra közszemlére kitétettek.

A gömörmegyei orvos-gyógyszerész egyesület tavaszi gyűlése.

Folyó évi április hó 29-én tartott meg az egyesület tavaszi gyűlése.

Mindenekelőtt sajnósan kellett tapasztalni, hogy a vidéki tagok oly gyer számmal látogatják a gyűlést, holott — miként annak lefolyása most is megmutatta — igen kedvező benyomást és értékes tanúságot nyújtott az a jelenlévőknek, a mennyiben a tárgysorozat elég bő és valóban érdekes is volt.

A multi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a pénztáros évi jelentése olvastatott fel, melyből kitűnt, hogy az egyesület pénzügyei a legjobb kezek által vezetettek; miért is pénztáros Liszka József urnak az ülés elismerést és köszönetet szavaz.

Harmadik tárgynak az orvosi rendre nézve jelenleg oly igen fontos, sőt életbevágó jelentőségű tárgy, az orvosi kamarák behozatalának kérdése került szönyegre.

Ez ügyben ugyanis mozgalom indult meg a fővárosi irányadó orvosi körökben s onnan szállítottak fel a vidéki orvosi egyesületek véleményadásra, illetve a tervezethez való hozzájárulásra. Egyesületünk, bár ily felszólítást a központból — talán tévedésből — nem kapott, mégis a hozzászólást szükségesnek kimondván, elhatározta, hogy a központba feliratot küld, melyben a kamarák eszméjét jelen tervezetében — minthogy ez így sem a közegészségügynek, sem az orvosi rendnek üdvére vezetni nem fog — magtévá nem teszi, illetve ahhoz nem járulhat.

Negyedszer következett Dr. Szabó Samu megyei tisztii főorvos felolvasása Gömörvármegye 1888 dik évi egészségügyi állapotáról. A gondosan és nagy fáradsággal szerkesztett statisztikai munka igen tanúságos betekintést nyújtott a megye egészségügyi állapotába, miért is előadónak az ülés köszönetet szavazott s felkérte, hogy kimutatásait más években is mutassa be.

Most Dr. Marikóvsky István kórházi orvos mutatta be a múlt évi kórházi kimutatást, melynek magyarázatát, illetve kibővítését Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató tartott valóban érdekes és tanúságos felolvasást a kórházban szerzett tapasztalatairól, és pedig főleg az egyes betegségi alakoknál a tudomány által a legújabbban felfedezett szerekekkel elért eredményekről. Felolvasása élénk eszmésért támasztott, melyben a jelen voltak legnagyobb részét vett.

Evvél a gyűlés végét érte, és este 8 órakor megkezdődött a szokásos vacsora, mely a legjobb kedélyben folyt le és belenyúlt a késő éjszakába, jelül annak, hogy a komoly hivatás embereinek is jól esik a szórakozás. Tösztokban annyira nem volt hiány, hogy nem maradt tendég, ki el ne mondta volna a maga mondkáját.

Helybeli hírek.

Kálmán Frigyes honvédhuzár őrnagyot, városunk kitűnő szülöttjét, az 5. honvédhuzár ezred II. osztálya paranesnokát, ezen állásában való meghagyással a király folyó évi április 27-én Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával alezredessé nevezte ki. — Továbbá Kammerer István tüzér tiszthelyettes hadnagygyá nevezett ki május 1-től számító ranggal, kit — mint sajnálatos értesülünk — egyuttal szolgálattételre Budapestre helyeztek át.

Liszka József közbeesülésnek örvendő, helybeli gyógyszerész, ki egyszersmind a tiszai ág ev. egyházkerület érdemes pénztárosa, legközelebb az a megtszeltetés érte, hogy az alsó- és felső-székelnoki, meg a tótpokorági ág ev. egyházközségek közös akarattal egyházfelügyelővé választották meg. A szép bizalom — habár az gondtal és teherrel is jár — szerény és önzetlen embernek jutott, az illető méltán megérdemli.

Eljegyzés. Kaloecsay Lajos, helybeli kir. törvényszéki tisztviselő esinos és kedves leányát, Erzsikét eljegyezte Zsuffa Kálmán helybeli jóhírű műbádogos.

Prúnyi Ida helybeli ág. ev. kántor-tanítónk leánya, f. hó 5-én újból elfoglalja kisdövényöni állomását Kövi községében, hova a közbizalom ismételve meghívta. — Nevezett április hó 22-én velt jegyet Orosz Gyula kövi kereskedővel Eme utóbbi hírt kérelemre közöljük, hogy mások által idő előtt közzétett hasonló hír czáfolatú azért, mivel a jegyváltás valóban, csak a most közt napon történt. — Kívánjuk, hogy mindkét pályáján siker koronázza!

Buzaszentelés. Szent Márk napját követő vasárnap délelőttjén, szép napfényes időben, a szokásos körmenet megtartása mellett vonultak az áptatos hívek a róm. kath. templomból a Jánosi-utczán végig ki a mezőre, hol Mézáros Bálint plebános, két káplánja segédlete mellett, végezte a buzaszentelés szokásos szertartását.

Folytatólagos végtárgyalás. Lapunk április 18-iki számában érintettük, hogy április hó 29-én folytattatik Holló Mihály fenyítő perének végtárgyalása. A végtárgyalás befejezést ezuttal sem nyert, mert egy, ugy a vád, mint a védelem részéről feltétlenül bekívánt tanu, betegség miatt meg nem jelenhetett. Mint értesülünk: a pertárgyat képező alapítványi és templomi pénzekből egy krajczár sem hiányzik, sőt azon érdekes mozzanatok, melyek e napon felmerültek, hogy például Holló plebános, a törvényszék által megeskötött tanukkal bebizonyította, mikép még azon róla kiállított erkölcsi bizonyít-

vány is hamis, mely a törvényszék előtt fekszik, hogy azt sem azok állították ki, kiknek nevei az alatt figurálnak, hanem ellenségének, Sárosy Károly bessenyői jegyzőnek a község pécsettjével ellátott hamisítványa, — továbbá hogy e perben Holló plebános ellen megidézett mind a 17 tanu a vádlott javára vallott, — megerősíteni látszanak azon közszejön forgó mende-mondát, hogy ezt az egész pört, mely széles körben élénk érdeklődés tárgya, csakugyan azon politikai ellentétből, mely a plebános és érseke között éveken át tartott surlódást idézett elő — kifolyólag indították meg. Egyébiránt annak idején részletes tudósítással szolgálunk olvasóinknak ez ügyben is.

Gömöri Ede, helybeli vendéglős tegnap d. u. nyitotta meg nyári söresarnoka díszesen berendezett udvari helyiségét. D a n k ö E r n e s z t jó zenekarának közreműködése mellett.

Lövésár A 6-ik huszárezredből egy ezredes egy százados és egy állatorvos járt városunkban múlt hó 30. a honvédség részére pótlóvak beszerzése czéljából Szép lovak voltak előállítva, de a bizottság csak kettőt talált alkalmasnak a besorozásra.

Vármegyei ujdonságok.

Dr. Schopper György, rosznyói megyés püspök lemondását a király ő Felsége elfogadta. E lemondás következtében a fővárosi sajtó néhány képviselője nem éppen kedvező nyilatkozatot tesz a távozó püspökről. A „Pesti Hirlap“ szerint az episcopusus egy minden izében német tagjától szabadul meg. Egy időben nagy port vert a hazai sajtóban is Schopper németség és határozottan kinyilatkozott ellenszenva a magyar nyelv iránt. Az óta a rosznyói püspök teljes visszavonultságban s ugy szólván a semmit-tevésnek élt, mert még a jótékonyág gyakorlatában sem fejtett ki tevékenységet, noha a rosznyói szegény püspökség jövedelméből is juthatna évenként néhány forint közézelokra. A püspök ur azonban, a ki nem olyan előrehaladt koru, mint a lapok írják, esaladján kívül senkivel sem foglalkozott s több éven át — egész az utolsó évekig ki sem mozdult Rozsnyóból. — Schopper különben egy budapesti kereskedő család ivadéka. Családjá néhány év előtt Tömörlyre magyarosította nevét s többé kevésbé meg is magyarosodott, de a püspök ur konzekventer megmaradt németnek. Lemondásának okairól sok mindenfélét beszélnek, a mi nem érdekes, maga a tény azonban minden esetre örvendtes. — A „Pesti Hirlap“ e megjegyzéseire a püspök egyik rokona Heinrich Aladár nevezett lapban czáfolatot tesz közzé, melyben fölemlíti, hogy Schopper német születése dacára magyar volt minden izében, de a pápai esalhatatlanságnak a jus placeti bevarása előtt való kihirdetése annak idején akkora meglepetést szűt, hogy maga az országgyűlés is kénytelen volt beleavatkozni, királyi ítéletet sürgetvén. — A Schopper szűkkeblűségéről elterjedt hírek meczáfolására felemlíti a Rozsnyón felállított intézeteket, (szürke-nének iskolája, kórház, fürdő, gyermekszeminarium stb.), melyek nemesak püspökségének egész jövedelmét, hanem magán vagyonának is egy harmadát nyeltek el. Mi a kik közvetlen tanúi vagyunk Schopper püspök érdemeinek, s azok előtt szintén meghajlunk, Heinrich ur czáfolatát mindenben helyesnek ismerjük és aláírjuk.

Egyházfelügyelői beiktatás. Dráskóczy László kálosai birtokoz múlt vasárnap, április 28-án foglalta el a derenesényi ág. ev. egyház felügyelői állását, melyet előtte Kovács János lukovistyei lakos töltött be. Az új egyházi felügyelő a derenesényi egyháznak 100 frtot adott beiktatása alkalmából. Csak örülhetünk, ha intelligens és birtokos osztályunk nemesak a megyeházi zöld asztalnál, hanem az egyházi és községi téren állandó közreműködése által biztosítja befolyását.

A balogvölgyi evang. egyházak elnökségei Terry Gyula gömöri ev. főesperes és Szentiványi Árpád espereségi felügyelő meghívására az utóbbi házában Felfaluban április hó 30-án értekezletet tartottak, melyen részt vettek: Groó Vilmos pádári, Medveczky Sándor baradnai, Gallo János hosszusói egyházi felügyelők s Langhoffer Károly baradnai, Valentinyi István bugyikfalvi, Kollár János hrusói, Vitéz Lajos pádári és Buzágh István derenesényi lelkészek. Ezen értekezlet állapította meg Czékus István ág. ev. püspök ünnepélyes fogadtatásának részleteit azon alkalomból, hogy jövő hó 12-25-ikéig tesz az említett egyházakban kánoni látogatást. Az egyházlátogatás bejelentetik a megyei hatóságnak, hogy magát ez alkalommal képviseltesse, egyidejűleg megkerestetik, hogy a járhatatlan utakat a községek által lehetőleg jó karba helyeztesse. Az értekezlet végeztével az espereségi felügyelő mint szives házi gazda ebédre is marasztalta az értekezlet tagjait, kik vig toasztirozás és a szép park megtekintése után csak este felé bucsuztak el.

Vay Alajos báró, a Vay báró család kath. ágának legidősb tagja április 24-én meghalt. Vay Alajos báró 1817 decz 24-én született. Eleinte a katonaságnál szolgált, mint lovassági főhadnagy, majd a főrendi házban foglalta el helyét, hol, 1861. jun. 19-én a felirati vita alkalmával nagy feltűnéssel mondott egy beszédet, a melyben először ő emlegette szükségét annak, hogy a monarchia sulypontját hazánkra helyezze át, s követelte, hogy Ausztria eszárjára Magyarországra tegye át székhelyét. Később a kiegyezés tárgyalásakor a dualismust előkészítő tárgyalásokban vett részt, mint főrendi szónok. — A családi gyászjelentés a következő: Vajai báró Vay Alajosné szül. Primőczy Szentmiklóssy Anna, mint immár özvegy neje, ugy sajtát mint fiát, vajai báró Vay Aladár és leánya báró Vay Alojzia, vajai báró Vay Dénes és neje szül. dráskóczy és járdalfalvi Dráskóczy Klementina és gyermekeik Margit, Ella és Imre, továbbá vajai báró Vay Lénárd, szomorodott szívvel jelenti szeretett férje, illetve édesatyjok és nagyatyjok mélt. vajai báró Vay Alajos főrendiházi tag, élete 72-ik, boldog házassága 48-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó hó 24-én, reggeli 4 órakor történt gyászos elhunytát. Az engesztelő szent miseáldozatok, Harkácsoson, Magón és Füllben fognak bemutatni. Lengjen áldás porain!

Halálozás. Felső Kubinyi és deményfalvi özvegy Kubinyi Mártonné szül. lichteuberger Keszler Jozefa urnó április 26-án hunyt el Rozsnyón, 84 éves korában. Kubinyi János es. kir. kamarás és es. kir. altábornagy, Kubinyi József és Pál anyjakat gyászolják benne.

A gömörmegyei gazdák figyelmébe! A Schossberger Henrik-féle czég egy megbízottja jrt a napokban városunkban megbízható adatokat szerezni arra nézve,

vajjon a megyei gazdaközönsséggel lehetne e szerződésre lépni a czukorrépa nagyobb mérvű természetese tárgyában? Nevezett czég egy nagy czukorgyár felállítását tervezzi Apez-Szántón mintegy két milliónyi alaptőkével s ha a szomszédos megyék gazdaközönségét a czukorrépa természetesére megnyeri, a gyár már a jövő év folyamán megkezdí működését. Ertesülésünk szerint Nográd- és Pestmegye gazdaközönségére egy része a répaszállításra már vállalkozott is. Erre vonatkozólag a nevezett czég Rimaszombatban is egy gazdagyülés egybehívását tervezi, mely a legközelebbi hetek alatt fog lefolyni. Schossbergernek Apezon 12.000 holdas birtokuk van, melyből 6000 holdat a gyár részére szándékoznak berendezni.

A simoni i ev. ref. egyházközség példányserű iskolaépületet állított föl, melynek mintájára fogják a lénártfalvi iskola tantermeit is fölépíteni. Evvel kapcsolatban megemlítjük, hogy Simoniban az egyház egy segédlelkészi lakot is épített.

Tűz. Április hó 28-án Ratkó Bisztrón nagy tűz volt, több ház és melléképület égett le. A kár jelentékeny, de jó része biztosítva volt. Emberélet is esett — hír szerint — áldozatul. Bővebben legközelebb.

Jubileum. A dobsinai nőegylet husvétkor ünnepelte meg 25 éves jubileumát. Állott pedig ez ünnepély első sorban isteni tisztelgésből, mely husvét második napján tartottat. A terjedelmes szónoklatban méltóképen kiemelve lett az egylet áldásos működése oly lakosság körében, melyben a nehéz bányamunka és a gyakori szerenésatlanségek folytán a szűkölködők és árvek száma aránytalan mérvet ölt. A templomi ünnepély díszének emelésére hozzájárult a helybeli dalárda is szép énekével. Másod sorban a lakosság osztatlan tetszését kiérdemelte ez életrevaló egylet jelenlegi lelkes elnöke, Sárkány Irén urnó azon igyekezete e jubileumi ünnepélyt az által is emlékeztetessé tenni, hogy műkedvelői színi előadást rendeztetett ez alkalomból. A diesérendő terv teljesen sikerült és az előadás szép számuközösség jelenlétében folyó hó 27-én tartott meg következő programmal: a) „A levél.“ Magán jelenet Gabinyitól. Előadta Fehér Camilla urnó. b) „H ó f e h é r k e“ (Schneewittchen) írta Henriette Kühne-Harkort. 3 felv. E mesét előadták a következő személyek: Sárkány Irma, Kühn Bella, Weisz Janka, Scharnz Elza, Sárkány Anna Sárkány Ilka, Szoyka Hedwig és Szoyka Irma, — Szontagh Sándor, Gömörly Bertalan, Csolsch Gyula, Turek Sándor, ifj. Sárkány Boldizsár, ifj. Ruffiny Aladár és Balázs Dezső. Nagy érdeklődéssel nézta a közönség e darabot, a műfaj ujdonsága, a szép jelmezek (a népszínháztól kikölesönözve, a drék műkedvelők igyekezete és összehangzó játéka — általános tetszésben részesültek. Végül következett: c) egy s z a v a l a t dobsinai tájszólásban előadva Fehér Camilla urnó által, kinek szakavatott és mesteri előadása és játékuk különben általánosan ismeretes és ki ez alkalommal az által is, hogy első sorban e színi előadást lehetségessé tette, újból kiérdemelte a dobsinai közönség elismerését. A kedélyes mulatság tombolával és tánczszal végződött. A pénzübeli eredmény a helyi viszonyok között nagynak mondható. A belépti jegyek után 105 frt, a sorsjegyek elárúsításából usque 40 frt folyt be. Éjének Dobsina város lelkes hölgyei!

Dobsinának megyei nevezetességű hatottja van, melynek kimulása még helyben sines általánosan közhírré téve. Ertem a dobsinai köcsiszolói tanműhelyt, mely nagy remények között 1878-ban lett ide Jolsvárol áthelyezve. — 1889. április 20-án, tehát 11 évi fenállása után ennek vezetője és fel év óta tulajdonosa Mayr Péter ugyan is gépeivel együtt Felkára távozott, a hol — halomás szerint — a Krompecher czég felügyelete alatt és segélyezése mellett más iparágban, a faesztergályozásban próbáland szerenését és elfog talán azon zöld ágra vergődni, melyre Dobsinán hiába igyekezett. Eleinte Dobsina városa, a gömörmegyei ipar-egyesület és az állam nagymérvű segélyezésben részesítették a köcsiszolót és e segélyezés lehetségessé is tette a műhelynek gépekkel való berendezését. Utóbbi időben helybeli részvényesek usque 2500 frtnyi befektetéssel karolták fel ez iparágat és mindannak dacára — pangás volt az eredmény. Mi oka ennek? Talán természetellen nálunk a talaj ilyesfélére? avagy az importált mesterekben keresendő-e a hiba? — Ne kutassuk! kívánjuk inkább teljes szívből sok szerenését és jobb sikert igyekvő szomszédainknak — a szepeségieknak!

Vegyesek.

Tisza Kálmán m. kir. miniszterelnök, ki esaladjával és testvérével Tisza Lajos gróal az ünnepeket leányánál, Rudvánszky Béla bárónénál Sajó-kazán töltötte, múlt pénteken utazott megyénkben át Budapestre.

Regálebérlok értekezlete D-breezenben a regálebérlok sérelmeik orvoslása végett értekezletet tartottak, melynek eredménye az, hogy május hó végére országos regálebérlok értekezletet fognak egybehívni s erre egy végrehajtó bizottságot választottak.

A petróleum olcsóbb lesz. Ez örvendtes hírt jelentik Amerikából. Az ohiói nyers petróleum ugy dolgozható föl, hogy jó világító szerként lehet felhasználni. Az ohiói források ugyanis, ha anyaguk csakugyan finomítható volna, oly mennyiségűt nyújthatnának a fogyasztó piacoknak, melyek gyökeres változást idéznének elő a petróleum árak alakulásában.

Idegen sorsjegyek lebélyegzése. A pénzügyminiszter hirtudományt tett közzé az idegen sorsjegyek lebélyegzésére vonatkozólag, melyből tekintettel azon elterjedt hiedelemre, hogy a mi közönségünk körében nagyon elterjedt Jó szív, Magyar vörös-kereszt és Bazilika sorsjegyek is lebélyegzendők, olvasóink tudomására hozzuk, hogy a hirtudomány értelmében nevezett sorsjegyeket nemesak nem szükséges lebélyegzetni, de ilyeneket lebélyegzés végett el sem fogadnak. Más, főleg idegen, sorsjegyek csak lebélyegzve képezhetik a közforgalom tárgyát. — A nyeremények felvételénél azonban a lebélyegzés hiánya nem képez akadályt. Ez más szóval annyit jelent, hogy oly sorsjegy tulajdonosok, kik sorsjegyeikkel nem üzérkednek, nyugodtan tarthatják értékpapírjaikat fiókjukban.

S z i n h á z.

Csütörtökön. „Válás után“ kitűnő francia bohózat, mely a köztársasági kamara által szentesített váhási törvényt burleszk vonásokkal igyekszik nevetéssé tenni s ez sikerül is annyira, hogy mindazok a boldogtalan házasságok, kiket türelten anyósokkal áldott meg az ég,

végig nézve e darabot, hajlandók lesznek egymással örökre kibékülni. A különben hálados, de jellemre nézve az abszurditás legszélsebb határait érintő anyós szerepét Bogárdiné játszta nagy hatással. Az isten is anyós-nak teremtette. Bereziben a társulat kitünő új erőt nyert; alakja előnyös, hangja rokonszenves, a közönség rokonszenvét megnyerte. A többi szereplők jók.

Szombaton, ápr. 27 én közkívánatra másodsor a „Suhancz“ meglehetősen száma közönség előtt került színpadra s így helyeselni tudjuk Hatvani udvariasságát, ki a közkívánalomnak engedve, e kitünő operettet másodsor is színpadra hozta, mert a kaszsa sem esalódott. A „Suhancz“ ma is oly zajos hatást keltett, mint először, — Hatvaniné minden tehetségét érvényre juttatá, ő volt a sovány szöveg támpontja, az általános figyelem tárgya, körülötte forgott minden. Partnerei is jók voltak, különösen Polgár, kinek coupletjeit a közönség többször megismételtette. Hatvani, Lorándi, Perczel Mari díszreteresen működtek közre. — Borbélynak is kifejezően elismerésünket, ha egy helyen meg nem akadna volna, mit nem tudott eléggé elpalástolni, — sőt azt is figyelmen kívül tartjuk, hogy kalapját a szobában mindég fején tartotta, még vendégei előtt is. Pártos Etelnek is az volt a baja, hogy szerepében nem volt mindenütt biztos. Karék jók, zongora régi rossz.

Vasárnap, ápr. 28-an „Rezervisták“ elég szép száma közönség előtt folyt le. A társulat öszjátéka ellen nem lehet kifogásunk; az egyesek is kitétek magukért, különösen Berezai kitünően volt disponálva s a közönséget Polgárral együtt állandó derűségben tartották. Lorándi Czinége báróját a hallgatóság meglehetősen elmosdították tartotta, meit még élénk emlékezetében volt a Bokodi társulatával itt járt Krasznai, kinek Czinége báró egyik legkitünőbb alakítása volt. Ez volt a baja Hatvaninak is, ki Derongi őrmestert kedvetlenül adta, noha a mi közönségünk e szerepet a jó öreg Csabi teljesen elűtő felfogású alakításából ismeri. Hatvaniné, Pártos Etel, Polgárné, Bogárdiné jók.

Kedden ápr. 30-án Polgár Sándor jutalomjátéka „Rip van Vinkle“ Planquette regényes operettje. A jutalmazott színész Hatvani társulatának egyik legtehetségesebb és legrokonszenvesebb tagja, ki már nehányszor nehéz feladatokat oldott meg sikerrel. Mostani vállalkozását azonban nem nagy siker követte. A híres operett előadására nemesak kitünő személyzet, hanem megfelelő díszlet is szükséges, — ilyenmel pedig a társulat egyáltalán nem rendelkezik. A közreműködők sem voltak disponálva s a jutalmazott minden törekvése hajótörést szenvedett, bár kedves és fülbemászó áriáit sikerrel énekelte. Hatvaninának nem sok kedve volt, noha mint a hegy szelleme a hagyományos kosztümöt magára vette, s ebben a meglehetősen száma közönség örömmel nézte. Hatvani, Aradi, Borbély megállták helyüket a Lorándi párral egyetemben.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

ZSUFFA KÁLMÁN

épület- és díszmű bádogos

Rimaszombatban, Deák-Ferencz-(Temető-)utca 20. szám, a „Csurgó“-val szemben,

jutányos áron vállalkozik: tornyok, s minden egyéb épületek fedésére, javítására és festésére, készít: épületi-esatornákat, fürdő- és ülő-kádakat. — Konyhai eszközök készletben tartatnak.

Minden e szakmába vágó megrendelés gyorsan és jutányosan készíttetik.

Tölgyfatörzs eladás.

Eladó Csetneken a raktárban elhelyezett, mintegy 700 darab = 400 m³ tölgy műfa-törzs, 25—50 cm-ig terjedő közép átmérővel, — az eladási feltételek iránt bővebb felvilágosítást ad Csetneken KIRINY AUREL közbirt. igazgató.

NANÁSSY FERENCZ

egri szőlőbirtokos

nagy mennyiségű, saját termésű tisztán kezelt

egri borait

hordóknál, vagy nagyobb mennyiségben elárúsítja.

Á R A K:

Siller új literenként	14 kr.
„ ó „	16 kr.
Fehér új	16 kr.
„ ó „	18 kr.
Vörös új	18 kr.
„ ó „	20 kr.
„ új „	25 kr.
„ ó „	35 kr.

Czim: EGER, saját ház.

Cservágáshoz

használt de kijavított legjobb karban levő

locomobilok

kaphatók vagy kölcsönképeni használatra bérbe adtnak, ugyszintén eladó

egy VIDATS-féle kitünő cservágógép. továbbá készletben tartatnak mindig mindenféle új, cservágó géprészek, legjobb aczélekések, takaróponyvák igen jutányos árak mellett

HERCZ ZSIGMOND

gépgyárában MISKOLCZON.

Szabad kézből eladó.

Rimaszombatban, a Jánosi-utca végén levő Lőrinczy-féle ház és kert szabad kézből eladó. Felöle lehet értekezni Lőrinczy Györgynél.

A legkitünőbb valamennyi rovar ellen!

Ezen legújabb kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztít el lakásokban, konyhákban és vendéglőkben mindennemű férget, nemkülönben háziállatainkon, istállóknál, növényeken, üvegházakban és kertben.

Valódi minőségű „ZACHERLIN“ csak névalírás és védjeggyel ellátott eredeti palackokban árulatik, mi nyitott papírosban méretik ki, az sohasem „Zacherl“-féle különlegesség!

ZACHERL J. Bécs, I. Goldschmiedgasse 2.

Kapható a következő czégeknel:

Rimaszombatban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánnál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél.

Jolsván: Hoffmann Miksánál.

Losoncban: Kirehner Danó, Kirtner József, Szilágy Lajos, Zwidt J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutoeska Danónál.

Nagy-Réczen: Dedinszky J. és Nandrássy Gy.-nél.

Nyústyán: Groszberger Ignácznál.

Pelsüczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekete Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyón: Fábry Károly, dr. Pösch József gyógyszerész és Farkas és Laghoffer-nél.

Tiszolczon: Böhms Józsefnél. 1—10

Tornallyán: Urszinyi S. gyógyszerésznél.

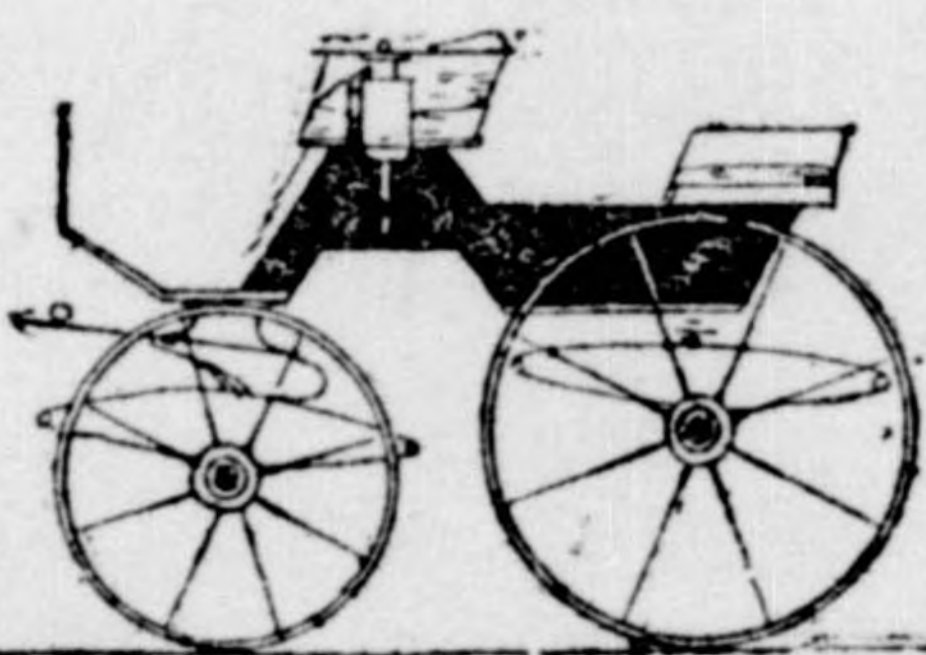
Legújabb amerikai rendszerű kocsik.

HEGEDÜS BERTALAN

kocsi-gyára és raktára

MISKOLCZON, zsolcazi kapu.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek közel 30 év óta fennálló kocsi-gyárát, hol mindenféle szerkezetű ruganyos és rugany nélküli kocsik nagy választékban készletben kaphatók.

Javító műhelyem elvállal régi, használt kocsik átalakítását a legújabb rendszerűekre, mindenféle kerékgyártó-, kovács-, nyerges- és fényező munkákat jutányos áron.

Használt kocsik újakra becseréltetnek. — Kívánatra a fizetések teljesítésére aratás utáni elvárok. 2—3

Új kocsikra két évi jótállás.

Hirdetmény.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank — váltó-aláírók elkerülésével és bekebelezés nélkül — **hitelszövetkezeti kötvényekre, 7% kamat fizetés mellett, kölcsönöket nyújt.**

Rimaszombat, 1889. ápr. 15.

Az igazgatóság.

3—*

Hirdetmény.

A pokorági-utca 9. szám alatti ház, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, pincze, az egész épület felett padlás és tágas fatartóház, folyó évi május 1-től bérbe kiadó. — Értekezhetni Rimaszombatban **BENYO Béla** tulajdonossal.

Tartalékos tisztii és egyéves önkéntesi vizsgára előkészítő tanfolyam. (Reserve officiers Prüfung.)

A múltu cs. kir. Hadügyminiszteriumnak és a m. kir. Honvédelmi Miniszteriumnak 50950/882. szám alatt kelt magas engedélyével a szegedi katonai előkészítő iskolában tartalékos tisztii vizsgára előkészítő tanfolyamokat tartok fen: részt vehetnek ezen tanfolyamokon azon urak, kik már szolgálták mint egyéves önkéntesek, de tisztii vizsgát nem tettek, vagy visszaléptek, vagy megbuktak; a tényleg szolgáló egyéves önkéntesek; vagy a kik 3 évre voltak besorozva, ha van érettségi bizonyítványuk, vagy az egyéves önkéntességre képesítő vizsgát leteszük utólagosan, vagy kik csak s. olgálni fognak, de előmenetelük tisztosítása végett a katonai szaktárgyakból előképzettséget akarnak szerezni, hogy a büntetési 2-ik évtől megszabaduljanak.

Több oldalú felszólításnak engedve, az előadandó tananyagot szaktanarok közr működésével összegyűjtöttem; a kéziratok magyar és német nyelven vannak szerkesztve és úgy összeállítva, hogy azok használata mellett minden művelt fiatal ember tökéletesen elkészülhet a tartalékos tisztii vizsgára, ha még oly keveset tud is németül; továbbá oly rövid kivonatban van összeállítva az egész tananyag, hogy 3 hónap alatt bárki is betanulhatja, annélkül, hogy napi foglalkozásában fenakadást szenvedne. Ezen kivonatos kéziratokból tehát mindenki oda haza tanulhat, annélkül, hogy előadásokat kellene hallgatnia.

Mégis ha lesznek olyanok, kik a jegyzetektől nem lennének képesek tökéletesen elkészülni, azon urak számára 6 hétig tartó tanfolyamokat nyitok; így biztosíthatjuk magunkat a 25. §. büntetési 2-ik évtől.

Tanintézetem növendekéi eddig a legjobb sikerrel tették le a vizsgát.

Hasonló rövid kivonatos kézirati jegyzetek vannak oly ifjak számára, kiknek ninesen érettségi bizonyítványuk de az egyéves önkéntességre képesítő vizsgára elkészülni akarnak, ezek az urak is egy hónappal a vizsga előtt bejuthatnak az intézetbe, általam meghatározandó időben, hogy előkészültségüket ki-gé zithessen.

Mindkét rendbeli kéziratot csak azon urak kaphatják meg, kik kellő garantíát nyújtanak, hogy a kéziratokat használat vagy leírás végett másoknak át nem engedik.

A vizsga jó eredményeért kezességet vállalok. Bővebb felvilágosítás levél által esetleg személyesen szereshető irodámban Szegeden, Honvédter Dr. Galambos ház I. emelet.

Szegeden, 1889. márczius hó 14.

1—10

SOMOGYI VILMOS, igazgató.

PÉNZT

sorsjegyekre, értékpapírokra, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, takarékpénztári betétkönyvecskékre, takarékpénztáraknál elzalogosított értékpapírokról szóló letétjegyekre, arany és ezüst pénzneműekre bá mily összegig olcsón ad

LÖRY J.

5—5

bank-üzlete

Budapest, hatvani-utca 17. sz.